

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslų kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Atminties kultūra ir istoriografija	Istorija (05H)	Istorijos	Istorijos teorijos ir kultūros istorijos/LII
Studijų būdas	Kreditų skaičius	Studijų būdas	Kreditų skaičius
individualus	3	konsultacijos	1
tiriamasis rašto darbas	2	seminarai	1,5
Iš viso kreditų:			7,5

Dalyko anotacija

Nagrinėjant atminties kultūros problematiką Lietuvoje, postkomunistinėse ir Vakarų šalyse, dažnai neįžvelgiami skirtumai tarp profesionaliosios istoriografijos ir atminties kultūros konstravimo, neretai laikant istorikus vienus svarbiausiais šalies atminties kultūros – vieno svarbiausio tautinės tapatybės šaltinių – konstruktoriais.

Šio dalyko tikslas – analizuojant atminties kultūros konstravimo ypatybes Vidurio, Vakarų Europoje ir Lietuvoje, atskleisti specifinę profesionaliosios istoriografijos vietą šiuose procesuose. Analizuojant konkrečias šalyse Vidurio ir Vakarų Europos šalyse, bus siekiama atskleisti, kokiomis aplinkybėmis istorikas ne tik prisideda prie tautinių tapatybių konstravimo, tačiau ir kaip tautos transformavimo (kūrimo) poreikiai tiesiogiai daro poveikį istorikų vykdomiems tyrimams. Šiame kontekste bus skiriamas didelis dėmesys taip vadinamajai istorijos politikai, atskleidžiant tiek jos konstruktyvų poveikį tapatybių transformacijos procese, tiek negatyvų – kalbant visų pirma apie istorinių tyrimų reikšmę autoritarinių režimų įsitvirtinimui. Toks požiūris į aptariamą problemą, reikalauja komparatyvistinės prieigos. Dėl šios priežasties kurse bus lyginamos atminties kultūros autoritarinėse, postkomunistinėse ir demokratinėse valstybėse, neišleidžiant iš akių istorijos tyrimų reikšmės.

Chronologine prasme šis kursas apima nacionalizmo epochos laikotarpį, tačiau jame bus nagrinėjami ir nūdienos procesai, vykstantys Lietuvoje ir Europoje. Tuo pačiu šiame kurse bus analizuojami naujausi tyrimai, skirti ne tik atminties kultūros problematikai, tačiau ir jos sąveikai su istoriografija.

Pagrindinė literatūra

1. Aleida Assmann, *Der lange Schatten der Vergangenheit. Erinnerungskultur und Geschichtspolitik*, Bonn 2007
2. Jan Assmann, *das kulturelle Gedächtnis. Schrift, Erinnerung und politische Identität in frühen Hochkulturen*, München 2002, (4. Auflage)
3. Edgar Wolfrum, *Geschichte als Waffe. Vom Kaiserreich bis zur Wiedervereinigung*, Göttingen 2002 (2. Auflage).
4. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos tradicija ir paveldo „dalybos“, Vilnius 2008.
5. Darius Staliūnas, *Savas ar svetimas paveldas? 1863-1864 m. sukilimas kaip lietuvių atminties vieta*, Vilnius 2008.
6. Naujasis Vilniaus perskaitymas: didieji Lietuvos istoriniai pasakojimai ir daugiakultūrinis miesto paveldas, Vilnius 2009.
7. *Nuo Basanavičiaus, Vytauto Didžiojo iki Molotovo Ribbentropo. Atminties kultūros transformacijos XX-XXI a. Lietuvoje*, Vilnius 2010
8. Aurimas Švedas, *Matricos nelaisvėje, Sovietmečio lietuvių istoriografija (1944-1985)*, Vilnius 2010

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	mokslo laipsnis	pedag. vardas	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus (2006-2010)
Alvydas Nikžentaitis	Dr.hab.	Doc.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jak można podzielić wspólną historię? Dzieje Rzeczypospolitej Obojga Narodów w historiografii i świadomości Litwinów // "O nas bez nas". Historia Polski w historiografiach obcojęzycznych. W-wo Poznańskie-Poznań, 2007. s.123-134 2. Kryžiaus karų epocha Lietuvos kultūrinėje atmintyje // Kryžiaus karų epocha Baltijos regiono tautų istorinėje sąmonėje: mokslinių straipsnių rinkinys (Sud. Rita Trimonienė, Robertas Jurgaitis). Šiauliai: Saulės delta, 2007, p.236-249. 3. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės politinė tautos specifika ir santykis su moderniąja tauta // Praeities pėdsakais. Sud. Edmundas Rimša . – Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2007, p.135-154. 4. Kampf um die Erinnerung: Memel/Klaipėda im 20. Jahrhundert, in: Nordost-Archiv. Zeitschrift für Regionalgeschichte. N.F. 2006. Nordost-Institut Luneburg, 2007, S. 148-159. 5. Die Epoche der Diktaturen Erinnerungskonkurrenz in Litauen“, <i>Geschichtspolitik und Gegenerinnerung. Krieg, Gewalt und Trauma im Osten Europas</i> (Osteuropa, 2008, 58. Jhg., Heft 6), hrsg. von M. Sapper, V. Weichsel, Berlin, 2008, S. 159–166. 6. Nauka historii na Litwie między tradycją a wyzwaniem nowoczesności. <i>Zapiski historyczne</i>. Toruń, 2008, T. LXXIII, zesz. 2-3, p. 7-16. 7. Nuo Vytauto Didžiojo iki Molotovo Ribentropo: Kultūrinės atminties politika Lietuvoje, in: Lietuvių – lenkų santykiai amžių bėgyje. Istorinė atminties, Vilnius 2009, S. 363-374 8. Litewski Żalgiris, Polski Grunwald: Dawa roposy narodowe w kontekście porównawczym, in <i>Zapiski historyczne</i> 2010, T.75, Nr. 2, S. 7-21 (su Živile Mikailiene) 9. L'appropriation symbolique d'une ville multiculturelle: les cas le Kaunas, Klaipėda et Vilnius, in: <i>Revue germanique internationale</i>, 2010/11, P. 41-60 (kartu su Dangiru Mačiuliu ir Vasilijumi Safronovu)

Patvirtinta IF taryboje 2010 11 05, protokolo Nr. 5

Dekanas prof. dr. Zenonas Butkus